

Hvem er vi?

Her beskriver I kort jeres stamoplysninger, pædagogiske profil og lokale forhold. Det kan for eksempel være børnegruppens sammensætning og forskellige forudsætninger, de fysiske rammer, geografisk placering og andre ting, der har betydning for jeres pædagogiske arbejde.

Børnehuset Slotsgården er beliggende i naturskønne og historiske omgivelser ved Jægerspris slot, og vi bruger naturen og årets gang i de fleste af vores aktiviteter. Vi er medlem af Grønne Spirer, der inspirerer daginstitutioner og dagplejere til friluft aktiviteter, fordi vi oplever, at børn udvikler sig og lærer på en helt særlig god måde i naturen. Derfor kalder vi os også i det daglige for en naturinstitution.

I vuggestuen er der plads til 14 børn kaldet Rævegruppen, og i børnehaven er der plads til 55 børn fordelt på Muldvarpegruppen, Grævlingegruppen og Ørnegruppen. I huset er ansat 6 pædagoger, 4 pædagogmedhjælpere, 1 pædagogisk assistent og 1 pædagogisk leder. Desuden har vi periodisk tilknyttet special- og udviklingspædagoger.

Vi har fokus på børnenes leg og venskaber, fordi hele fundamentet for børns trivsel og læring er nære relationer og gode lege. Vi voksne lægger vægt på både at lege sammen med børnene på deres præmisser, sætte voksenstyrede lege i gang, og trække os væk fra legen og lade børnene være i fred.

Vi har fokus på anerkendende relationer mellem børn og voksne, fordi det styrker børnenes selvværd at mærke, at de voksne holder af dem og tror på deres evner. Når børnene har gode relationer til deres voksne, har de tillid til, at vi vil hjælpe dem, både når livet i vuggestuen og børnehaven er let, og når det engang imellem er svært.

Vi har fokus på børnenes sproglige udvikling, fordi forskning viser, at jo stærkere sproglige kompetencer børn har ved skolestart, jo bedre klarer de sig i skolen både socialt og fagligt. Vi ønsker, at alle børn får så gode forudsætninger for at klare sig godt i livet som overhovedet muligt.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os, og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Det gode børneliv er for os det fælles liv børn og voksne har sammen i en hverdag præget af omsorg og nysgerrighed med plads til både sjov og alvor, hvor den legende tilgang er omdrejningspunktet i en hverdag, hvor barnet har mulighed for at påvirke beslutninger, at udforske og udfordre sig selv i trygge rammer. Vi har fokus på de initiativer, som børnene tager og viser børnene tillid og tro på, at de er kompetente – ved at de oplever, at vi tager dem alvorligt, og at de kan se i aktiviteter og indretning af rummene, at de har indflydelse i eget liv. Vi prioriterer i både vuggestuen og børnehaven at arbejde i mindre grupper, da det giver tid og plads til det enkelte barn og giver gode, stærke relationer mellem børn og voksne, hvor vi i højere grad kan udfordre og understøtte det enkelte barn og skabe rammer for at give plads til det små i det store.

Vi ved, at medinddragelse og medansvar er et godt udgangspunkt for børns læring samt vigtig læring om at agere i et demokratisk samfund. Hos os tager det bl.a. afsæt i en række praktiske gøremål, hvor børn og voksne i samspil hjælper hinanden med at få hverdagen til at fungere. Vi inddrager børnene og giver dem ansvar, der matcher det udviklingsniveau de er på. Det kan være til frokost, hvor der skal hentes madpakker, når der ryddes op eller lægges tøj sammen. Det kan være til sove-/hvilestund, hvor børnene hjælper med at få madrasser lagt ud på gulvet. Vi er optaget af, at børnene i forbindelse med tøjskifte eller sovestund i samspil med den voksne selv tager tøj af og på, i det omfang de kan.

I børnehaven er vi stueopdelt efter alder, men arbejder med udeliv flere formiddage om ugen og i perioder i legegrupper på tværs. Her ser vi, at de små kan bruge de store som kulturbærere, hvor de optager sociale spilleregler, som de bringer med sig videre. Til samling lærer man bl.a. at sidde i rundkreds, vente på tur, få fokuseret opmærksomhed og, i takt med at børnene bliver ældre, at

række hånden op og sige noget højt osv. Vi ser også, at de store børn lærer at vise hensyn til de yngste og vise større tålmodighed over for dem.

Vi betragter legen, som en vigtig ramme for børnene at udvikle sig i. Gennem legen ser vi, at børnene oplever og bearbejder deres verden og udvikler deres sociale, personlige og sproglige kompetencer. Når børnene leger, ser vi, om den enkelte besidder de nødvendige færdigheder for at begå sig hensigtsmæssigt i relation med andre eller har brug for hjælp. Det kan fx være i leg i sandkassen, hvor vi tydeligt ser en rollefordeling og en legekonstruktion, hvor alle parter skal kunne indgå kompromis, håndtere uenighed og have overblik på legens næste træk, for at den ikke går i opløsning. Legen er med andre ord for os også et observationsrum, som fortæller os rigtig meget om, hvad børnene er optagede af, og hvordan deres trivsel er. Børnenes drivkraft er deres nysgerrighed og legende tilgang, og i takt med at deres verden udvider sig og deres blik rettes mere og mere udad, henter de inspiration, mod og energi hos de andre børn og voksne.

Gennem kontinuerlig fokus på de gode legemiljøer følger vi de behov, som den pågældende børnegruppe har. Det gør, at vi kan forandre eller udvide de fysiske legemiljøer om nødvendigt og skabe de bedste 3 udviklingsmuligheder for børnene. Det kan være, at lave mere gulvplads til konstruktionslege i børnehaven eller indrette et rum til rollelege i vuggestuen.

Pædagogisk læringsmiljø

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Slotsgården skal være et rart sted for alle at være, og alle skal mødes af engagerede voksne, der rammesætter og sikrer den gode stemning og er gode forbilleder for børnene, da det børnene bliver mødt med også bliver det, de møder verden med. Med respekt for det enkelte barns interesse og udviklingsniveau arbejder vi med fleksibilitet i læringsmiljøet, hvor det centrale er at følge børnenes spor, da barnets motivation, interesse og nysgerrighed er afgørende for trivsel og

udvikling. Børnene skal opleve, at vi har en grundlæggende tro på dem og deres kompetencer. Vi skal styrke børnene i at træffe valg, og derfor skal vores læringsmiljø også rumme muligheder for at sige til og fra – dvs. der er situationer, hvor barnet har mulighed for at vælge om det vil deltage f.eks. i en leg eller aktivitet. I vores indretning er der fokus på, at her både er plads til det stille og det vilde. Den voksne er opmærksom på, hvilket behov der er for det enkelte barn og hjælper med at finde et godt sted.

Vi lægger vægt på et aktivt og varieret udeliv med udforskning af krible-krable universet, indsamling af naturens frugter og bær og ture i lokalmiljøet. Vi eksperimenterer med elementerne – vand, jord, luft og ild – vi har rig mulighed for vandleg, vi laver ofte bål og gerne mad over bål og til ikke mindst at udforske vores nærmiljø med skoven, stranden og slotsparken.

Vi opdeler os, når vi har mulighed for det i mindre enheder for at skabe mest muligt nærvær og fordybelse. Vores organisering og inddragelse af børnene i hverdagslivet og tanke om, at vi alle er betydningsfulde for det fælles liv, gør at læring er til stede gennem hele dagen – vi finder lige stor værdi i den strukturerede aktivitet på stuerne som i det at deltage i tilberedning af bålmad eller være med til at rydde op – det er alle processer, der er udviklende og dannende for os som mennesker, og derfor er vi voksnes tilgang, at så meget som muligt skal foregå på en måde, så børnene kan være deltagende.

Samarbejde med forældre om børns læring

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Vi lægger stor vægt på et tæt forældresamarbejde, både i det daglige ved aflevering og afhentning, men også ved opstart i institution og løbende gennem hele barnets tid i Slotsgården. I forbindelse med start i vuggestuen eller børnehaven afholdes en opstartssamtale, og efter et par måneder tilbydes forældrene en opfølgende samtale. Hvert år omkring barnets fødselsdag tilbydes forældrene en samtale om barnets trivsel og udvikling. Vi har et husråd, hvor vi kan drøfte nye tiltag eller tanker hos forældrene. Som forældre kan man også blive en del af område Hornsherreds forældrebestyrelse, hvor man i fællesskab med forældre fra de andre daginstitutioner i området kan få indblik og indflydelse på institutionslivet på et overordnet plan fx gennem høringsvar til kommunen.

I løbet af året inviteres børnenes familier til forskellige arrangementer som sommerfest, lanternefest og Luciaoptog, der er med til at styrke børnenes oplevelse af sammenhæng mellem deres hjem og Slotsgården. I det daglige bruger vi Aula til at fortælle små historier i tekst og billeder, der både giver forældrene et indblik i deres børns liv i Slotsgården, og samtidig giver mulighed for at kunne bakke op om vores projekter derhjemme.

Børn i udsatte positioner

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Alle børn kan i løbet af deres vuggestue- og børnehaveliv komme i en udsat position, hvor de i en periode har svært ved at blive en del af fællesskabet med de andre børn og voksne eller på anden måde ikke trives. Vi er meget opmærksomme på at gribe hurtigt ind, hvis vi oplever at et barn viser tegn på mistrivsel eller mangler gode relationer. De voksne har et særligt ansvar, da relationen mellem barnet og den voksne er den vigtigste faktor for at hjælpe barnet til trivsel og udvikling.

Hvis et barn kommer til Slotsgården fra dagpleje eller en anden institution, vil de i indkøringsperioden stå i en udsat position, idet at barnet er på lettere overarbejde med at lære husets kultur og hverdag at kende samt skabe relationer til nye børn og voksne. Derfor bliver barnet i indkøringsperioden tilknyttet en eller to voksne, som skal tage sig særligt godt af dem og hjælpe dem med at skabe relationer til de andre børn og falde godt til. Vi lægger dog også vægt på, at det er et fælles ansvar, at barnet bliver taget godt imod. Vi ønsker at inddrage forældrene i et

samarbejde om at hjælpe deres barn til at få en plads i fællesskabet, da vores erfaring er, at jo tættere vi arbejder sammen, jo hurtigere løser barnets udfordringer sig.

Vi har også mulighed for at inddrage Pædagogisk Psykologisk Rådgivning, hvis vores eller forældrenes oplevelse er, at barnets udfordringer ligger ud over en almenpædagogisk indsats. Dette gøres ved, at barnet tages op på Tværsteam, hvor relevante fagpersoner fra PPR sammen med forældrene og stuepædagogen kortlægger barnets styrker og udfordringer, og på baggrund af dette aftaler hvad der skal gøres for at hjælpe barnet i fremtiden. PPR kan rådgive både forældre og personale i forhold til barnets udfordringer, hjælpe personalet med at udarbejde en handleplan for barnet eller henvise til undersøgelse hos relevante specialister. Hvis et barn har brug for en specialpædagogisk indsats gennem en længere periode, kan det 5 visiteres til at få tilknyttet en special- og udviklingspædagog, som målrettet arbejder med barnets trivsel, udvikling og læring.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i børnehuset tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I en årrække har vi lavet brobygning med kommende skolebørn på tværs af institutionerne i Jægerspris området, hvor der med udgangspunkt i et aftalt tema arbejdes med læreplanstemaer. I 2023 afholdt vi brobygningsforløbet på Jægersprislejrens område, hvor der hver dag var en aktivitet.

På denne måde får børnene skabt relationer til børn fra de andre børnehaver, som de senere skal starte i SFO og skole med. I slutningen af november og starten af januar afholdes brobygningssamtaler med forældrene med udgangspunkt i brobygningsark som pædagogen i Ørnegruppen udfylder. Dette fungerer både som en status over, hvor det enkelte barn og hele børnegruppen er, og som udgangspunkt for, hvad vi i Slotsgården og forældrene hjemme skal arbejde med at styrke hos barnet frem mod start i SFO.

Der bliver leget med bogstaver og lyde, tal og mængder, rim og remser, farver og former. Vi bruger historiefortælling til at vække børnenes nysgerrighed og leger gerne eventyrlege sammen med børnene. Gennem hele børnenes børnehavetid i Slotsgården øves selvhjulpethed, sociale kompetencer og personlig udvikling som beskrevet i de øvrige læreplanstemaer.

Vi samarbejder som udgangspunkt med den lokale kommunale skole, og i foråret får vi besøg af en voksen fra SFO'en, der leger og taler med de kommende skolebørn, ligesom vi selv besøger SFO'en på Jægerspris skole, hvor personalet viser rundt både inde og ude. Børnene får også tid til at lege sammen, både med deres velkendte venner fra Slotsgården og nogle af de nye kammerater fra de børnehaver, vi har mødt med i løbet af året. Alt dette er med til at forberede børnene på mødet med de nye omgivelser, voksne og børn, som bliver en del af deres nye hverdag, når de starter i SFO og skole.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi er flittige brugere af vores nærområde, hvor vi året rundt tager i skoven, på stranden og i slotsparken og har til hensigt at udvide det med besøg på brandstation, Møllet og museet på Jægerspris Slot.

Vi deltager i kulturstier, hvor vi besøger biblioteket, Færgegården, Willumsens Museum eller får besøg af musikskolen, hvilket inspirerer børnene til leg med udgangspunkt i de oplevelser de har haft på kulturstierne i flere dage efter. Desuden ser vi børneteater og børnebio, samt mødes med de andre daginstitutioner til forskellige arrangementer.

Vi oplever, at det styrker fællesskabet i børnegruppen og relationen mellem børn og voksne, at have kulturelle oplevelser sammen. At kende til sit lokalområde og dets natur- og kulturtilbud, er med til at skabe en bevidsthed hos børnene om, hvor de kommer fra og bidrager til deres dannelse som individer.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Vi har fokus på, hvordan vores hus er indrettet, og hvilke forskellige muligheder vi får skabt for børnene. Der skal være mulighed for forskellige typer af aktiviteter, både i form af det rummene indbyder til, i variationen af legetøj og aktivitetsmuligheder for forskellige behov, interesser og aldre. Man skal kunne lege uforstyrret, mange eller få sammen, og finde plads til både det stille eller det vilde. Vi er meget optaget af at lave opdelinger med forskellige tilbud, så det er tydeligt for

børnene, hvad man kan hvor, hvornår og med hvem. Eksempelvis har vi i vuggestuen god plads til fysisk udfoldelse med tumlemadrasser og rutsjebane på den ene stue og et køkkenmiljø, som indbyder til rolleleg på den anden. Der skal være steder, hvor børnene kan lege med og i bevidsthed om, at der er voksne tilgængelige, men der er også mulighed for, at en gruppe børnehavebørn kan lege uforstyrret og uden voksne efter aftale. Rummene er fleksible og bliver ændret efter de behov, der er i børnegrupperne. Frederikssund kommune gennemfører jævnligt en trivselsundersøgelse blandt de 4-6 årige børn, hvilket vi bl.a. bruger som inspiration til indretning af rummene.

Det psykiske børnemiljø bygger på den gode stemning, og at det skal være rart for alle at være i Slotsgården med følelsen af at høre til og være betydningsfuld. Den enkelte skal føle sig støttet og udfordret på kærlig og omsorgsfuld vis. En gennemgående værdi i Slotsgården er, at her er vi opmærksomme på og tager os af hinanden. Børnene lærer helt fra vuggestuen at have opmærksomhed på, hvor de kan gøre noget for en anden – den 2-årige hjælper med at trøste eller finde legetøj til den 1-årige. De store børnehavebørn hjælper de mindre med tøj i garderoben, og har et barn brug for trøst på legepladsen ser man, om man kan hjælpe og ellers hente en voksen. Både børn og voksne forholder sig til det som sker omkring dem og handler på det, fordi vi føler et naturligt ansvar for hinanden. Alle vokser af ansvar efter alder og kompetence. Huset er oprindeligt bygget i 1870'erne som et af Grevinde Danners pigehjem, og vi har indrettet vores fællesrum med billeder af Frederik 7. og grevinden.

Huset er løbende renoveret – senest har hele stueetagen fået nye gulve, malet vægge og fået nyt køkken i 2020 – uden at det er gået ud over sjælen i de oprindelige rum. Da naturen indtænkes i alt hvad vi laver, er rummene indrettet med billeder af dyr, planter og naturfænomener, ligesom der er planter i alle vindueskarme og spændende sten og gevirer, som er fundet på stranden og i skoven på vores mange ture ud af huset. Legepladsen er indrettet med mulighed for mange forskellige typer af lege for både små og større børn fx boldbane, gyngestativer, sandkasser med og uden overdækning, samt rutsjebane, cykelområde og legetårn. Desuden har vi bålplads, som bruges året rundt.

De seks læreplanstemaer

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Grundlaget for at børn kan trives, udvikle sig og lære er trygge og nære relationer til de voksne, der er omkring dem. De voksne har ansvaret for at møde børnene med ligeværdighed og skabe de gode relationer. I vores pædagogiske arbejde tager vi afsæt i det enkelte barns interesser og understøtter deres initiativer. Barnet skal opleve, at det bliver forstået og udfordret til at bevæge sig til dets nærmeste udviklingszone. Når barnet føler sig set og forstået, styrker det selvværdet.

I børnehaven har en voksen hentet en stige ud på legepladsen for at hente legeting ned fra et halvtag, hvor de er blevet kastet op. Bagefter spørger den voksne, om børnene vil prøve at kravle op og se udsigten. Nogle kravler hurtigt op og begejstres over, at de kan se over til slottet. Et barn har gået rundt om køen til stigen nogle gange og iagttaget hvad der sker. Den voksne italesætter, at barnet virker nysgerrigt og inviterer det til at kravle op og kigge. Barnet er ikke sikker på, at det tør, men den voksne lover at holde stigen hele tiden. Langsomt kravler barnet op og smiler stort,

da det også kan se slottet fra toppen. Da barnet kravler ned igen, sætter den voksne ord på dets mod og spørger, om de skal gøre det igen en anden dag. Det vil barnet gerne.

I vuggestuen arbejdes der ofte i små grupper, hvor børnene er delt efter kompetenceniveau. Dette giver rum for, at børnene kan afprøve lege og færdigheder, som de har iagttaget andre børn være optaget af. De yngre børn vil ofte kopiere, hvad de har set de ældre børn mestre. Den tid børnene bruger på at observere andre 10 børns leg, giver mod til selv at prøve legen af og eksperimentere, når der bliver skabt plads til det. De voksne styrker barnets selvtillid ved at sætte rammen for legen, og sætte ord på det der sker.

De voksne har ansvar for at skabe læringsmiljøer, der tilgodeser børnenes forskellige behov. De voksne er rollemodeller, og deres energi smitter af på børnene. Der skal være plads til både at søge omsorg hos de voksne, fordybe sig i fælles eksperimenter og tage en rask pudekamp på tværs af alder.

Når børnene gennem hele deres tid i Slotsgården oplever, at de bliver forstået og støttet i deres initiativer, styrker det både deres selvværd og selvtillid. Vi ønsker at børn og voksne skal have et fælles liv, hvor der er plads til at eksperimentere, frustreres, prøve igen og lykkes. Børnene lærer ikke kun af de voksne men i lige så høj grad af de andre børn og af deres egne initiativer. Lige så vigtigt som det er at blive selvhjulpne, lige så vigtigt er det at lære at have modet til at bede om hjælp og mærke glæden ved at hjælpe andre. Individet har brug for fællesskaber og fællesskaber har brug for individer.

Derfor vil arbejdet med den alsidige personlige udvikling altid hænge tæt sammen med arbejdet med den sociale udvikling, da de fælles oplevelser giver inspiration til at imitere andre og få respons fra sine omgivelser. Dette er med til, at man lærer sig selv at kende og kan mærke og regulere sine følelser og sin adfærd i passende overensstemmelse med omgivelserne.

Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

For at kunne trives i et fællesskab, må barnet udvikle evnen til at aflæse andre børn og voksne og reagere i passende overensstemmelse med sine omgivelser. I vores pædagogiske arbejde er de voksne forbilleder for børnene ved at være nærværende og autentiske i deres respons på børnenes initiativer. De voksne er bevidste om, at deres kropssprog, mimik og sprogbrug hænger tæt sammen med barnets udvikling af empati, da hjernen aktiverer spejlneuroner, der skaber en følelsesmæssig afstemning mellem barnet og dets omgivelser. Det er ligeledes de voksnes ansvar at skabe et læringsmiljø, hvor alle har mulighed for deltagelse og oplever sig som en del af fællesskabet.

I vuggestuen jubler børnene ved at hvine højt og slå hænderne i bordet, når madpakkerne bliver serveret. Børnene kigger rundt på hinanden, og ser at de deler begejstringen for frokosten med hinanden. Et enkelt barn holder sig for ørene og ser helt overvældet ud. De voksne tysser på børnene og henleder deres opmærksomhed på det barn, der synes, at det blev alt for højtrøstet. Det er tydeligt, at det er svært for flere af børnene at holde igen på deres glæde, og de voksne sætter ord på børnenes forventningsglæde. Madkasserne bliver hurtigt delt ud, og det tilbageholdende barn får lov at vælge, hvor meget der skal tælles til, inden der bliver sagt værsgo. Dette får barnet til at lyse op, og da alle har talt sammen åbnes madkasserne og der hyggesnakkes ved bordet.

I børnehaven holdes der fødselsdag ved at fødselsdagsbarnet sidder i en kongestol med kappe på, mens resten af gruppen, som barnet er tilknyttet, sidder i en rundkreds på gulvet. Der er pyntet op med lys og træfigurer, der illustrerer fødselarens familie, som indgår i fødselsdagseventyret, der bliver fortalt med udgangspunkt i barnet. For at eventyret kan fortælles tændes et eventyrlys og eventyrrøg stiger til vejrs, og alle børn synger ”eventyr, eventyr, vi vil gerne høre dig”, og den voksne begynder at fortælle. Når eventyret er slut, synger alle fødselsdagssang (typisk den med instrumenter, hvor fødselaren vælger tre instrumenter). Sangen afsluttes med hurraråb. Derefter får fødselaren en gave. Den ligger pakket ind under nogle tørklæder (samme antal som barnet bliver år gammel). Gaven er en ønskesten, som skal fyldes med tanker og ønsker fra alle de andre børn og voksne. Det gøres ved at stenen sendes rundt til alle, der tager stenen i deres hænder og holder den op til deres kind. Hele ceremonien afsluttes med at fødselaren deler noget lækkert spiseligt ud.

Når de voksne kender det enkelte barn, kan de fremhæve de forskelliges interesser og talenter over for de andre børn, så de får positivt øje på hinanden. Det er de voksnes ansvar at sætte rammen for den gode stemning, og kommer et barn i en periode til at stå i udkanten af fællesskabet, kan de voksne igangsætte 12 aktiviteter i en mindre gruppe, hvor fokus ligger på at løse en opgave som at hugge brænde til bålet, så børnene får øje på hinandens kvaliteter, og alle føler sig som en værdifuld del af fællesskabet.

De voksne er ikke kun opmærksomme på hvordan deres kropssprog og mimik påvirker børnenes udvikling af empati, men i lige så høj grad på hvordan de italesætter børnenes adfærd. Den fortælling, der skabes om et barn, bliver afgørende for barnets selvopfattelse og mulighed for deltagelse i fællesskabet, da fortællingen breder sig som ringe i vandet både blandt børn og voksne. Derfor hænger den sociale udvikling også sammen med arbejdet med sprog og kommunikation, da det er gennem den sproglige udvikling, at man som individ skaber fortællingen om sig selv.

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale.

Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemønstre for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Barnets sproglige udvikling hænger tæt sammen med både udviklingen af dets personlighed og den sociale udvikling. I Slotsgården er arbejdet med sprog og kommunikation en integreret del af alt pædagogisk arbejde gennem hele dagen både i planlagte pædagogiske forløb, hverdagens rutiner og i de børneskabte uformelle læringsmiljøer. Når barnet via sproget kan give udtryk for sine følelser, ønsker og behov, udvikler det selvfølelsen, og når omgivelserne reagerer på barnets sproglige initiativer, understøtter det, at barnet har værdi i gruppen. Relationen mellem barnet og de voksne er afgørende for at skabe et trygt læringsmiljø, hvor de voksne kan hjælpe barnet til at forstå sig selv ved at sætte ord på barnets følelser og handlinger, og hvor barnet har tillid til, at det bliver forstået og rummet, når det ytrer sine tanker.

I vuggestuen har vi særlig fokus på sproget i alle hverdagsaktiviteter. Vi arbejder bl.a. med børnenes sprogforståelse og ordforråd ved brug af sang, fagte- og sanglege. Her kan både de største og helt små være med. De helt små bruger primært fagterne, og de store kombinerer fagterne med sangens ord.

Vi benytter os af mange kommunikationsformer, som alle sammen er vigtige i børnenes udviklingsproces som kropssprog, tegn til tale, billedsprog og talesprog. Dette kan f.eks. gøres ved i en periode at arbejde med et tema. Blandt andet har vuggestuen fordybet sig i efteråret og sat ord på, hvilke tegn man kunne se på, at det er efterår. Efter et par uger begynder børnene selv at sætte ord på, at det er efterår, fordi bladene bliver gule og brune og falder af træerne.

De voksne i børnehaven holder af at samle en gruppe børn omkring sig med en bog som fælles fokus. Når de voksne læser med børnene, differentierer de tilgangen efter det enkelte barns interesser og sproglige udvikling. De yngste børn er ofte optaget af bogens billeder og vil gerne deltage i at fortælle bogen ud fra billederne. De lidt ældre børn vil ofte høre historien "rigtigt", men inviteres til at bruge fantasien og sproget gennem spørgsmål til handlingen. De største børn kan blive optaget af bogstaverne, og den voksne kan gå på opdagelse i bogen sammen med børnene og finde bogstaver og små ord, som børnene kan genkende. På denne måde understøtter højtlesning i børnehaven både fortælleglæden, udvidelse af ordforrådet og en spirende interesse for selv at lære at læse.

De voksne har ansvar for at skabe et læringsmiljø, hvor alle børn får mulighed for at opleve glæde ved at bruge og lege med sproget på mange forskellige måder. Ved at være rollemodeller, der forklarer betydningen af et nyt ord, bruger sproget til at formidle sjov og alvor, og hjælper barnet med at sætte ord på dets følelser og handlinger, hjælper de voksne barnet til den nærmeste udviklingszone.

De sprogansvarlige pædagoger tilbyder sprogvurdering ved 3 og 5 år og samarbejder med talepædagog, hvis det vurderes nødvendigt. For at give et sprogpædagogisk løft til de børnehavebørn, hvor sprogvurderingen er i særlig indsats udarbejdes der handleplan og der er en særlig opmærksomhed på sproglege med rim og remser, bogstaver og lyde samt dialogisk læsning for at udvikle børnenes sproglige kompetencer.

I det daglige er der samarbejde med forældrene om barnets sproglige udvikling, fx gennem dokumentation af de forskellige gruppers aktiviteter på Aula, så forældrene kan spørge ind til barnets dag eller lade sig inspirere til sprogfremmende aktiviteter derhjemme. Forældrene er de vigtigste aktører i forhold til at styrke barnets sprogudvikling. Børns sprog udvikler sig ofte i ryk, og derfor ser vi ofte, at et barns sprog udvikler sig eksplosivt i sommerferien, hvor det har haft god tid og dejlige oplevelser med sin familie. Derfor er det tætte samarbejde med forældrene uundværligt i arbejdet med de sproglige kompetencer.

Langt de fleste børn holder meget af at kommunikere kropsligt, hvilket hænger sammen med den personlige og sociale udvikling. For at understøtte udviklingen af den kropslige kommunikation, arbejdes der i hele barnets tid i Slotsgården dagligt med krop, sanser og bevægelse.

Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Børn er i verden via deres sanser og lærer at forstå og interagere med verden ved at bruge kroppen. I Slotsgården er rummene og legepladsen indrettet, så børnene kan udfordre sig selv og udforske verden både gennem fysisk krævende og mere stillesiddende aktiviteter. De voksne er opmærksomme på at sige mere "ja" end "nej" til børnenes initiativer, og hjælper børnene til at finde et passende sted til både vilde og stille lege. Læringsmiljøet er bygget på den opfattelse, at børnene er kompetente og lærer at mestre mange ting, hvis de voksne giver dem plads og tid til at eksperimentere fx med selv at tage tøj på eller bygge kanalsystemer til vand på legepladsen.

En naturinstitution som Slotsgården bruger naturen til mangt og meget - også til at træne og stimulere sanserne og motorikken for vuggestuebørnene. En tur i skoven bliver til en motorisk forhindringsbane, hvor kroppen mærker et underlag, som er helt anderledes end det børnene kender fra legepladsen, eller når de handler med mor og far i supermarkedet. Underlaget i skoven er bakket og fyldt med grene, som man skal træde hen over. Nogle gange vælter man og har brug for en hjælpende hånd - den kan man få enten af en voksen eller fra én af vennerne. Der er også lavthængende grene, som man må kravle under, og der er træstubbe, som man kan kravle op på og hoppe ned fra.

Nogle er modige og tør selv, andre skal have en hånd, så de kan hoppe sikkert ned. Nogle børn har brug for at kigge på i en periode, inden de springer ud i at deltage. De voksne er bevidste om dette behov og viser, at det er fuldt ud acceptabelt ved at italesætte, at det er ok at kigge på,

samtidig med, at de viser med deres deltagelse og kropssprog, at alle børn er velkomne til at deltage aktivt.

Når kroppen kommer i ro, får hjernen mulighed for at integrere alle dagens indtryk, hvilket bidrager til børnenes trivsel, udvikling og læring. Vi prioriterer derfor børnenes middagslur så længe, der er brug for det. I dialog med forældrene aftaler vi rammen for børnenes søvn, da vi helst vil undgå at vække børnene, men samtidig har forståelse for, at det kan være nødvendigt i en kort periode, hvis barnet har udviklet en skæv døgnrytme.

Gennem kroppen lærer børnene sig selv at kende både fysisk og følelsesmæssigt. Når barnet er glad, vred eller ked af det sætter de voksne både ord på følelsen og de fysiske reaktioner den fremkalder. Dette hjælper barnet til at lære at regulere sine følelser, men også til at genkende sine egne følelser i andre og udvise empati.

På børnehavens legeplads går et barn rundt og fryser om hænderne, fordi det ikke har fået vanter med hjemmefra. Et andet barn registrerer dette og tilbyder at gå ind og hente sine ekstra vanter, så kammeraten ikke skal fryse længere. Genkendelsen af det fysiske ubehag ved at fryse, får det andet barn til at reagere, og fordi børnene er vant til at blive mødt som kompetente og løsningsorienterede individer af de voksne i Slotsgården, er det helt naturligt for barnet at handle til kammeratens bedste.

Et af de bedste læringsmiljøer til at arbejde med kroppen og sanserne er på legepladsen og i naturen, og derfor arbejder de voksne hele tiden på at udvikle idéer til, hvordan de bedst bruger naturen og udelivet til at understøtte børnenes læring, trivsel, udvikling og dannelse.

Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.
-

Udenfor i naturen og på legepladsen møder børnene et læringsmiljø, der inviterer til at være nysgerrig, undersøgende og eksperimenterende. Børnene lærer gennem deres sanser, at der udendørs er en anden ro og mulighed for at lege både vildere og mere fordybet end indendørs. Naturen er altid i forandring og gennem observationer og samtaler med de voksne, lærer børnene om årstiderne, dyr og planter. Børn og voksne kan sammen gå på jagt efter smådyr, tage på tur til stranden for at kaste sten i vandet eller ligge i græsset i slotsparken og se på skyerne der driver forbi.

Vi laver i børnehaven jævnligt mad på bål på legepladsen, hvor børnene hjælper med at tænde bålet og skære grøntsager til maden. Når børnene er med til at lave mad, taler de voksne med dem om antal, vægt og længde, og på denne måde lægges fundamentet til en begyndende forståelse af science begreber.

Vi er medlem af Grønne Spirer, der tilbyder kurser til pædagogisk personale for at inspirere til aktiviteter med natur og friluftsliv. Vi forpligter os desuden til at dokumentere, hvordan vi arbejder med naturaktiviteter i både vuggestuen og børnehaven for at kunne få lov at flage med Grønne Spirers flag. Efter at have "mistet" flaget for et par år siden, er det vores ambition at kunne hejse det igen indenfor de næste par år. Børnehavens ældste børn er ude at gå tur i nærområdet, da et par børn finder noget skrald på jorden.

Den voksne opfordrer børnene til at tage det med tilbage til Slotsgården, så det kan blive smidt i skraldespanden. Gruppen taler om, hvad der kan ske når der ligger affald i naturen. Næste gang gruppen skal på tur, siger et barn til den voksne: "Husk at tage en pose med til hvis nu vi finder noget skrald. Vi skal jo passe godt på naturen." De følgende dage går gruppen på oprydningstur hver dag og har til sidst samlet en stor bunke af affald rundt omkring i slotsparken. Vi kontakter direktøren for stiftelsen ved Jægerspris slot, som takker mange gange for det store ansvar børnene har udvist for deres lokalsamfund og belønner dem med lidt lækkerier fra Café Danner.

I efteråret afholder vi ridderfest for hele huset. I ugerne op til har børnehavebørnene været på tur i skoven for at samle pinde, der snittes til sværd hjemme på legepladsen og hørt fortællingen om ridder Georg og dragen. På dagen for festen slås børnene til ridder, hvor de får overrakt deres sværd og får en flot kappe på. Derefter går hver børnehavegruppe på togt i skoven med deres voksne, for at finde dragens skat. De har taget sværdene med i tilfælde af, at det bliver nødvendigt at kæmpe mod dragen.

I skoven finder de dragespor af guld, der fører dem tilbage til legepladsen, hvor der nu også er dragespor. Efter en intens skattejagt bliver kisten med dragens skat fundet. Der bliver tændt bål, så man kan få varmen mens frokosten indtages. Et barn har hele dagen været lige dele opsat på og skræmt ved tanken om at finde dragen. Barnet sidder stolt med sit snittede sværd og tænker højt: "Jeg tror at dragen gemte sig i skoven i dag, fordi vi har snittet så gode sværd."

I vuggestuen bliver legepladsen fyldt med babydrager. Disse babydrager skal vi finde og indfange, så de kan komme sikkert hjem til deres mor. Børn og voksne hjælper hinanden med at lede og holde godt fast i dragerne, så de ikke stikker af. Til sidst skal vi finde dragemoderen, som vogter en skattekiste fyldt med lækkerier. Når hun ser, at vi har fundet alle hendes små dragebabyer, bliver hun så taknemmelig, at vi får hendes skat fyldt med lækre figenstænger. På denne måde tilpasses temaet for ridderfesten de forskellige udviklingstrin, som børnene befinder sig på i vuggestuen og børnehaven, og den tilbagevendende tradition skaber genkendelighed og en rød tråd gennem børnenes tid i Slotsgården.

Ridderfesten styrker ikke kun det enkelte barns personlige og sociale udvikling, men bidrager til en kultur, hvor fællesskabet mellem voksne og børn på tværs af vuggestue og børnehave styrkes. Oplevelserne i naturen både til ridderfesten og i hverdagen har vi et mål om på sigt at arbejde videre med i vores natur- og værkstedsbygning Stalden, som skal indrettes hensigtsmæssigt til

formålet og, hvor børnene dels kan lære mere om naturen, men også får mulighed for at formidle indtrykkene fra skoven gennem æstetiske læreprocesser som malerier og skulpturer.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Når et menneske bliver overvældet af følelser, kan æstetisk virksomhed være en måde at bearbejde følelserne på, så de eventuelt kan formidles til andre på tværs af tid og sted. Børn mestrer dette, før de har et egentligt talesprog, fx når madpakkerne bliver hentet i vuggestuen og alle børnene begejstret trommer i bordet og jublende ser på hinanden. Gennem det kropslige og højlydte udtryk for sin egen begejstring kan barnet spejle følelsen i de andre børns deltagelse i koncerten, og dermed opstår der et fællesskab om at glæde sig til maden.

I Slotsgården bruges de æstetiske læreprocesser bevidst til at styrke børnenes kendskab til både gamle og nyere traditioner som jul, fastelavn, ridderfest og lanternefest, hvor der pyntes op med børnenes pynt fra værkstedet. Hele huset mødes til udvalgte arrangementer til stor samling på legepladsen, hvor fællesskabet styrkes ved at synge, danse og måske opføre et lille teaterstykke, der passer til traditionen. Gennem disse aktiviteter dannes børnene ikke kun til livet i Slotsgården, men til at være aktive deltagere i samfundet.

Hvert år i december inviteres de ældste børnehavebørns familier til Luciaoptog i Slotsgården. Hele børnehaven har i flere uger øvet julesange, den ældste gruppe børn har gennem forberedelserne til Luciaoptoget lært meget om at regulere og tilpasse sig for det fælles bedste skyld. De udtrykker deres forventninger til Luciaoptoget, der er blevet trukket lod om, hvem der skal være Luciabrud, og de har øvet sig i at gå i en samlet gruppe, mens de synger. På dagen for Luciaoptoget lyser stoltheden ud af dem, nu hvor de skal vise resultatet af alle forberedelserne. For mange er dette en begivenhed, de husker i mange år fremover.

At udtrykke sig æstetisk kan også bruges af den enkelte eller hele børnegruppen til at bearbejde oplevelser, der har gjort stort indtryk.

Vuggestuens mellemgruppe har været på tur i slotsparken og har her set edderkoppespind med edderkopper i. Flere af børnene taler meget om edderkopperne resten af dagen, og de voksne beslutter at følge denne interesse. Næste gang de tager på tur, har de sort karton med, som de "fanger" edderkoppespind på og tager det med hjem og drysser mel på, så det smukke spind træder tydeligt frem. Med tov former de voksne et edderkoppespind på stuens gulv og leger en

fangeleg, hvor børnene er fluer, der skal fanges af en edderkop. Da børnenes interesse fortsat er stor i de følgende dage, bager de edderkoppe- og flueboller, og som afslutning på forløbet laver børn og voksne sammen et stort edderkoppespind med edderkopper i lavet ud af sorte nylonstrømper og piberensere, som hænges op på væggen på stuen. 20 Ved at lære mange forskellige måder at udtrykke sig på, får barnet større kendskab både til sig selv og dets omgivelser. Det dannes til at møde andre kulturer med nysgerrighed, og udvikler forståelse for forskelligheder. Dette styrker både den alsidige personlige udvikling og de sociale kompetencer.

Evalueringskultur

Lederen af børnehuset/dagplejen er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af børnehuset/dagplejen er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan f.eks. beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

I Slotsgården arbejder vi løbende med at udvikle vores evalueringskultur. En kultur som står på to ben i forhold til udvikling af de pædagogiske læringsmiljøer og udvikling af medarbejdernes pædagogiske læringsfællesskaber.

1) Vi arbejder med en daglig evaluering og justering her og nu – via fælles refleksion og vurdering af hvad vi har set fungerer, og hvor der er brug for at gøre noget andet for at lykkes bedre – baseret på tegn og udtryk, som vi får fra børnene og hinanden.

2) Vi arbejder med ”tegn på læring” som metode til mere dybdegående vurdering af konkrete indsatses eller fokus med udgangspunkt i et eller flere mål fra de tolv læringsgrundlag og læreplanstemaerne, som vi har sat for en aktivitet, gruppe eller undersøgelse.

Vores evalueringskultur skal tage afsæt i børneperspektivet, da det er børnenes liv vi forvalter og derfor er indhentning af dokumentation alt fra børnenes tegninger, citater, dialoger med børnene, billeder, film, ting de har samlet og fortællinger fra forældre om, hvordan børnene forvalter og omsætter det, de oplever og lærer i Slotsgården derhjemme.

Vi arbejder med evaluering på flere niveauer, det kan være en gruppe, som har et specifikt fokus for hele årgangen, det kan være noget særligt for en mindre gruppe børn eller i forhold til et fælles projekt i hele huset. At være nysgerrig og eksperimenterende er grundelementer i vores tilgang.

Vi arbejder på at lave løbende evaluering via "tegn på læring" med en systematik som sikrer, at vi kommer rundt omkring samtlige læringsgrundlag og læreplanstemaer. Vi vil løbende i personalegruppen arbejde på at få fælles ejerskab af læringsgrundlagene og læreplanen, ligesom vi vil bruge tid på at udvikle en stærk og meningsfyldt evalueringskultur.

På stuemøder vil evaluering fremadrettet blive et fast punkt, hvor vi samler op og sætter nye mål for den kommende uges fokus i forhold til evaluering af praksis. Desuden vil vi på fælles personalemøder for hele huset arbejde tematisk med læreplanstemaerne og læringsgrundlaget, så vores læreplan bliver dynamisk og udvikler sig løbende med kulturen i huset.

Koblingen mellem den daglige evaluering og evalueringen af læreplanen skal tænkes sammen, da de ting vi tager op på personalemøder også kommer til at bygge på oplevelser og erfaringer fra dagligdagen, som har været vendt på stuemøder, og så vidt muligt baserer sig på børnenes tegn på at de trives, udvikler sig, lærer og dannes.
